

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/204675,Irena-Siwinska-Sierpien-80-w-Stoczni-Gdanskiej.html>
01.03.2026, 07:33

Irena Siwińska: Sierpień '80 w Stoczni Gdańskiej

14 sierpnia 1980 r. rozpoczął się strajk w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, który pociągnął za sobą dalsze protesty w zakładach pracy na Wybrzeżu i w całym kraju. Strajki te oraz związany z nimi ruch społeczny w konsekwencji przyczyniły się do stopniowego rozpadu systemu komunistycznego w Polsce.

[Sierpień 1980 Solidarność](#)

14.08.2026

Genezę potężnej fali strajków latem 1980 r. stanowiła kulminacja takich zjawisk, jak kryzys gospodarczy, frustracja społeczeństwa związana z brakiem swobód obywatelskich oraz dążenia wolnościowe ugrupowań opozycyjnych wobec władz PRL. Wśród ugrupowań tych poczesne miejsce zajmowały Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża.

Przełomowe wydarzenia

Sierpień '80, którego preludium stanowiły strajki pracownicze na Lubelszczyźnie jeszcze w lipcu 1980 r., rozpoczął się strajkiem w Stoczni Gdańskiej wywołanym właśnie przez działaczy WZZ Wybrzeża. Pierwsze ich żądania dotyczyły przywrócenia do pracy w stoczni zwolnionej z powodów politycznych Anny Walentynowicz (członkini WZZ), podwyżki płac oraz wprowadzenia dodatku drożyznianego.

W czwartym dniu protestu powołano Międzyzakładowy Komitet Strajkowy pod przewodnictwem Lecha Wałęsy i wystosowano do władz 21 postulatów, dotyczących spraw zarówno finansowych, jak i społecznych oraz politycznych, w tym upamiętnienia ofiar Grudnia '70. Autorem projektu pomnika Poległych Stoczniovców był plastyk Bogdan Pietruszka – uczestnik strajku. Wówczas również powstało logo „Solidarności”, które zaprojektował inny artysta biorący udział w proteście – Jerzy Janiszewski.

Wiadomości o przebiegu akcji protestacyjnej podawane w oficjalnych mediach były skąpe i zafałszowane. Informacje o tym, jak przebiega akcja strajkowa i jakie są postępy rozmów z władzami, trzeba było pozyskiwać u źródła – od stoczniovców, przekazujących na zewnątrz zakładu komunikaty czy odezwy wydawane przez Biuro Informacyjne MKS. Strajkujący zabiegali o to, by ich akcja była odpowiednio nagłośniona również za granicą.

Pod bramami stoczni zbierały się rodziny protestujących i mieszkańcy miasta. Do historii przeszły zdjęcia Bramy nr 2, gdzie, wśród kwiatów zawieszonych na ogrodzeniu, widać było portret papieża Jana Pawła II. Jego pierwsza pielgrzymka do ojczyzny rok wcześniej – w czerwcu 1979 r. – była ważnym wydarzeniem jednoczącym Polaków w oporze przeciwko ówczesnej władzy, który potem znalazł swój wyraz w fali strajków w sierpniu 1980 r.

Sukces strajkujących

18 sierpnia do strajku dołączyło już 156 zakładów pracy. Ustalono, że MKS będzie je reprezentował w negocjacjach z rządem.

Historyczne znaczenie wspomnianego ruchu społecznego i wymuszonych przezeń rozmów z władzami przypieczętowały tzw. porozumienia sierpniowe. W wyniku presji strajkujących,

z obawy przed rewoltą oraz całkowitym załamaniem gospodarki, rząd zgodził się m.in. na powołanie wolnych związków zawodowych (Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” został zarejestrowany 10 listopada 1980 r.), wprowadzenie pewnych swobód obywatelskich (m.in. ograniczenie cenzury) i uprawnień socjalnych (m.in. sobót wolnych od pracy).

W zbiorach Archiwum IPN

W Archiwum IPN znajdują się dokumenty Milicji Obywatelskiej i Służby Bezpieczeństwa dotyczące opozycji politycznej, samych strajków 1980 r., a także ich reperkusji społeczno-politycznych. Do ciekawych akt należą meldunki Komendy Miejskiej MO w Gdańsku, w których widnieją bardzo szczegółowe zapisy dotyczące przebiegu akcji protestacyjnej oraz sytuacji na terenie miasta.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Sierpień 1980, Solidarność

Artykuł

Anna Walentynowicz podczas strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. Jej zwolnienie z pracy było bezpośrednim impulsem do rozpoczęcia protestu, który

wkrótce rozlał się na cały kraj. Gdańsk, sierpień 1980 r. Fot. Stanisław Składanowski (fot. z zasobu IPN)